

SANAT EĞİTİMİ ALAN VE ALMAYAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN YAŞAM DOYUM DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

**Sevtap KANAT¹
Ayşegül DİKKAYA²**

Öz

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin sanat eğitimi alma durumlarına göre yaşam doyum düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma grubunu Erzincan Üniversitesinde 2011-2012 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 559 öğrenci ve Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik bölümüne devam eden 107 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri, yazar tarafından hazırlanmış kişisel bilgi formu ve yaşam doyum ölçeği ile toplanmıştır. Araştırma verilerinde sanat eğitimi alan ve almayan öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmuş, anlamlı fark sanat eğitimi alan öğrencilerin lehine olmuş yani sanat eğitimi alan öğrencilerin 'yaşam doyum' düzeylerinin almayanlara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Veriler cinsiyet faktörüne göre göz önüne alındığında kız öğrencilerin yaşam doyum düzeylerinin, erkeklere oranla daha pozitif çıktığı sonucu görülmüştür. Bir alt problem olarak sınıf düzeyinin yaşam doyum üzerinde etkisinin olup olmadığı sorusu ise herhangi bir farklılık olmadığı sonucu ile karşımıza çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Sanat Eğitimi, Öğrenci, yaşam doyum ölçeği.*

¹ Yrd. Doç. Dr., İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Grafik Bölümü.

² Arş. Gör. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği ABD.

**The Comparison of Life Satisfaction Levels Of Undergraduate Students
Who Either Receive Fine Arts Training or Not**

Abstract

The study aims at determining life satisfaction levels of undergraduate students in terms of receiving fine arts training. The sample of the study consists of 559 students studying at Erzincan University in 2011-2012 academic years, and 107 students who study at the division of Music Education at the department of Fine Arts Education in the faculty of Education at the university. The data of the study were collected via a personal information form that is prepared by the researchers, and a life satisfaction scale. As a result of the research, a meaningful difference was identified among the students who received fine arts training and those who did not. It is found that the life satisfaction levels of students who received fine arts training are higher than those who did not. In terms of gender difference, female students have higher levels of life satisfaction than males. As a sub problem, it is also determined that year of study at university does not have any influence on life satisfaction.

Keywords: Arts education, Student, life Satisfaction Scale.

Giriş

Toplumların en büyük yol göstericisi olarak eğitim, tarihler boyu gerek kavramsal, gerek pratik olarak irdelenmiş, eğitimin bireyin ve toplumların yaşamındaki yeri anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Zamanın ruhuyla doğru olarak gelişen eğitim bilimleriyle birlikte, pedagojik literatüre yeni kavramlar eklenmiştir. Bu kavramlardan biri de ‘Yaşam Doyum’dur. Şahin’in (2010) aktardığı üzere Naugarten’in 1961 yılında eğitim literatürüne eklediği ‘Yaşam Doyum’ kavramı üzerinde yeni yeni düşünülmeye başlanılmış olsa da, ‘Yaşam Doyum’ eğitimin tarihler boyu göz ardı edilmiş bir misyonunu temsil etmektedir: ‘Bireyin mutluluğunu.’ Aristoteles’ten Platon’a kadar eğitimin pragmatik amacı; bireyin ahlaksal gelişimini tamamlama ve devletin bütünlüğünü sağlama üzerine kuruludur. Dinlerin gelişmesi ile birlikte Hristiyanlık ve İslam eğitim felsefeleri dini temeller üzerine kurulmuş, bireyin

mutluluğu Tanrı ile münasebeti ile ilişkilendirilmiştir. 19.yüzyılda tohumları atılmış, gelişimini 21.yüzyılda hızla sürdüren bireysellikle birlikte günümüz eğitim anlayışında, yalnızca devlet, kilise gibi kurumlara itaat etme ve mutluluğa bu şekilde erişme gibi yollar geride bırakılmıştır. Eğitim ile birlikte psikoloji biliminin gelişmesi de geçmişte sadece sosyolojik değer bazında değerlendirilen eğitimin, psikolojik olarak değerlendirilmesini sağlayarak ‘Eğitim Psikolojisi’ alanının doğmasını sağlamıştır. Böylece geniş bir değerlendirmeden, spesifik bir değerlendirmeye tabi tutulan eğitim, bireyin kendisi ve çevresiyle ilgili tüm algılarında söz sahibi olur noktasına taşınmıştır. Eğitim bilimlerinin temel donelerinden olan Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisinde kendini gerçekleştirme kademesindeki, tamamlanmış ve doyum kazanmış bireyin piramidin bu en üst basamağına çıkmasındaki yegâne dayanak da yine eğitimidir. Eğitim kişinin kendi mutluluğunu sağlamanın, sosyal bir varlık olarak hayatını en ideal şekilde devam ettirmenin yolu olmuştur. Eğitimin en önemli kollarından biri olarak sanat eğitimi ise, estetik bakış açısı kazandırma ve haz verme doğasının getirisi olarak bireysel ve toplumsal uzlaşımın en kadim yollarından biri olan sanatı bireye tanıtarak, kişinin yaşamdan doyum almasını, kısaca mutlu olmasını sağlamaktadır. Sanatı tanıyarak, bizzat sanat yaparak estetik doyum sağlayan kişi, bir sonraki aşama olarak yaşamdan da doyum almaya başlayacaktır. Elbette ki doyum almak, mutlu olmak yalnızca olumlu ve sıkıntısız bir hayatı yaşamak değildir. Sanat, olumsuzluklarla çevrelenmiş bir hayatı, yaratıcılık ile rahatlatılabilme ve bireyi sağaltabilme gücüne sahiptir. Öyle ki günümüzde çocukların resimlerinden yola çıkarak hayatları konusunda fikir sahibi olunabilmekte ya da müzikle psikolojik ve fizyolojik birçok hastalık tedavi edilmeye çalışılabilmektedir. Yani sanat ve dolayısıyla sanat eğitimi kişinin güzeli tanıması, olumsuzdaki olumlu tarafı görebilmesi açısından değerli bir katkı sağlayarak, kişinin hayata dair beklentilerini düzenlemekte ve yaşamdan doyum almasını sağlamaktadır. Elbette ki sanat yapabilmek bir yeteneğin getirisidir, fakat sanat eğitimi herkes için uygulanabilir ve böylece estetik haz alım durumu herkes için geçerli olabilir. Bu durumu Artut (2009) şöyle izah etmiştir:

“Çağdaş sanat eğitimi herkes için gereklidir, ustalık ve beceriyi amaçlamaz. Bireyin yaratıcı güç ve birikimlerini açığa çıkararak

estetik kaygı ve düşünce potasında gelişmelerini esas alır. Onların sanata ilişkin önyargılarını kıran, sanattan anlayan, sanatın destekçisi, seçkin sanat tüketicisi olarak yetiştirmeyi hedefler. Sanat eğitimi insanlarda duyarlılık sınırlarını zorlar, o sınırın daha genişlemesini olanaklı kılar. Bu yolla insan kendini bir kez de bu yönüyle tanıma olanağı bulur ve ‘Kişi’ olma, olabilme yolunda daha bilinçle ilerler.” (Artut, 2009,105)

‘Kişi’ kavramı, buradaki kilit noktadır. Birey olmak, kendinin farkına vararak, kendi ile barışık olma durumunu, kendi ile barışık olmak ise toplumla sağlam bağlar kurmayı sağlar. Böylece kişi yaşamının farkına ve tadına varır. Peki, yaşamdan doyum almak neleri kapsar ve nasıl bir içeriğe sahiptir? Yaşam doyumunu Dalkey’in tabiri ile ‘kişisel yaşam kalitesi’ (Gürsoy,2009) kişinin yaşam standartlarından, kendinden, çevresindekilerden, kısaca bireyin yaşamını oluşturan tüm etki ve etmenlerden keyif alması, memnun olmasıdır. Sanat ise bünyesinde memnun edici, keyif verici tüm etmenleri barındırır. Hatta sanatın keyif verici bu tabiatından dolayı özellikle Ortaçağda dinler tarafından yasaklandığını görülebilir. Oysa Ortaçağdaki bu yasaklardan hemen birkaç çağ önce Antik Dönemde Aristoteleskatharsis ile kişinin sanatla, özellikle tragedyalarla tüm kötü düşüncelerden ve ahlaksızlıklardan uzaklaşacağını betimlemiştir. Sanat eğitimi ise o asırlar boyunca, sanatın keyif veren, özgür ve bireysel kılan bu tabiatıyla birlikte tıpkı Antik Çağdaki gibi ya göklere çıkartılmış, ya da Ortaçağdaki gibi günah sayılmıştır. Günümüze gelinceye kadar, bireyi, bireyselliğin geliştiği çağımıza hazırlayan tüm çağlar sanatın aslında haz verirken gerçeklerden uzaklaştırmadığına, kimi zaman kötüyü betimleyerek aslında onunla baş etmeyi kolaylaştırdığına ve böylece bireylerin hayatlarına güzeli katarak mutlu ettiğine dikkat çeker. Öyleyse sanat eğitimi kişinin yaşadığı dünyayı daha iyi algılanmasını sağlayarak yaşamdan doyum almanın temel prensiplerinden olan yabancılaşmayı uzaklaştırır. Çünkü sanat eğitimi alan birey yaşamın ayırtına varır, sosyal bir varlık olmasının tüm özelliklerini sanat aracılığıyla gerçekleştirir. Sanat yalnızlığı yıkan en temel sosyalleşme araçlarındadır. Sanat eğitimi alan bireyin kazanımlarından olan bir başka özellik de sanatın kişinin yaratıcılığını geliştirmesidir. Fromm’un (1994) ‘Sevgi ve Şiddet’in kaynağında bahsettiği üzere yaratan birey narsisizmden,

*Sanat Eğitimi Alan ve Almayan Üniversite Öğrencilerinin Yaşam
Doyum Düzeylerinin Karşılaştırılması*

şiddetten uzak durur. Tabii narsisizmden uzak dururken kendine olan özsaygısını ve öz sevgisini de korur. Yani sanat 'yaşam doyum' kavramının birçok özelliğini içerisinde barındırırken, sanat eğitimi de yaşamdan doyum almanın kalıcılığını sağlar.

Yukarıda anlatmaya çalıştığımız gibi sanatın ve dolayısıyla sanat eğitiminin, yaşam doyum kavramıyla arasında önemli bağlar bulunmaktadır ve bu bağlar çalışmamızın temel dayanaklarından olmuştur. Ayrıca çalışmamız aşağıda sunduğumuz sorulara, cevap vermeyi de amaçlamaktadır.

Alt Problemler

1. Üniversite öğrencilerinin sanat eğitimi alma durumlarına göre yaşam doyumları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. Üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre yaşam doyumları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre yaşam doyumları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Yöntem

Bu araştırmada betimsel tarama (survey) modeli kullanılmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırmanın grubunu, Erzincan Üniversitesinde 2011-2012 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören Eğitim Fakültesinin Sınıf öğretmenliği, Fen Bilgisi, Matematik, Türkçe bölümlerinde, Sivil Havacılık bölümünde, İktisat, İşletme, Elektrik- Elektronik ve İnşaat Mühendisliğinde, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümünde öğrenim gören random yöntemiyle seçilmiş 559 öğrenci ve Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik bölümünde okuyan 107 öğrenciden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada “Yaşam Doyumu Ölçeği” anketi kullanılmıştır.

Yaşam Doyumu Ölçeği

Araştırmada kullandığımız Yaşam doyum ölçeği Diener ve arkadaşları tarafından 1985 yılında geliştirilmiştir. Yaşam doyum ölçeğinin, -The Satisfaction With Life Scale (SWLS)- geliştirilmesinde ki amaç bireylerin yaşamlarından aldıkları doyumunu belirlemektir. Ölçek, 7 dereceli (1: kesinlikle katılmıyorum - 7: Kesinlikle katılıyorum) likert tipi ölçektir ve 5 maddeden oluşmaktadır. Diener ve arkadaşları ölçeğin güvenirliğini $\alpha = .87$ olarak, ölçüt bağımlı geçerliğini ise .82 olarak bulmuşlardır. Ölçeğin Türkiye’ye uyarlanması Yetim (1993) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada ölçeğin güvenirliği oldukça yüksek bulunmuştur. ($\alpha = .86$) ve test-tekrar test güvenirliği .73). Çetinkaya’nın (2004) yaptığı çalışmada ölçeğin güvenirlik katsayısı Cronbach Alfa. 81 olarak bulunmuştur. (Akt: Gürsoy, 2009: 47; Şeker, 2009: 48-49).

Verilerin Analizi

Araştırma amaçları doğrultusunda toplanan veriler, 0,5 anlamlılık seviyesinde SPSS 17 (Statistical Package for The Social Sciences) paket programı kullanılarak çözümlenmiştir.

Üniversite öğrencilerinin sanat eğitimi alma durumlarına göre yaşam doyumları puanları arasında ve öğrencilerinin cinsiyete göre yaşam doyumları puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmek için nonparametrik testlerden Mann-Whitney U-Testi kullanılmıştır.

Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre yaşam doyumları puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını ise ikiden fazla

*Sanat Eğitimi Alan ve Almayan Üniversite Öğrencilerinin Yaşam
Doyum Düzeylerinin Karşılaştırılması*

örneklem ortalamasının birbirlerinden anlamlı farklılık gösterip göstermediği hesaplamak için Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır.

Bulgular

Alt Problem 1.

Üniversite öğrencilerinin sanat eğitimi alma durumlarına göre yaşam doyumları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin sanat eğitimi alma durumlarına göre yaşam doyumları puanlarına İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin Sanat eğitimi alma durumlarına göre yaşam doyumları puanları arasında anlamlı farklılık anlamlı bir farklılık olup olmadığını saptamak amacıyla yapılan Mann Whitney U testinin betimsel sonuçları Tablo 1'de sunulmuştur.

*Tablo 1 Üniversite öğrencilerinin Sanat Eğitimi Alma durumlarına
Göre Yaşam Doyumlarına İlişkin Puanlarının Betimsel İstatistikleri*

Ölçek	Grup	Sıra Ortalaması	N
	Sanat eğitimi almayan	320,81	559
	Sanat eğitimi alan	399,79	107
	Toplam		666

Tablo 1’de, “Yaşam Doyum Ölçeği”nden alınan bulgulara göre; grupların sıra ortalamaları dikkate alındığında, yüksek sıra ortalaması puanına sahip grup Müzik Bölümü öğrencilerinin oluşturduğu gruptur (399,79).

Sanat eğitimi alan ve almayan üniversite öğrencilerinin sıra ortalamalarının anlamlı fark taşıyıp taşımadığına ilişkin Mann Whitney U-Testi sonuçları tablo2’de sunulmuştur.

Tablo 2 Üniversite öğrencilerinin Sanat eğitimi alma durumlarına göre yaşam doyumu puanları arasındaki farka ilişkin MannWhitney U-Testi Sonuçları

	Yaşam doyumu
Mann-Whitney U	22814,000
Wilcoxon W	179334,000
Z	-3,894
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000

Tablo 2’de elde edilen bulgulara göre; Erzincan Üniversitesi ile Müzik Bölümüne devam eden öğrencilerin Yaşam doyumu sıra ortalaması arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. $U=22814$, $p<.05$. Anlamlı farkın sanat eğitimi alan öğrencilerin lehine olma durumu, ölçek sıra ortalamalarının Sanat eğitimi alan öğrencilerinin daha yüksek olmasıyla açıklanabilir.

Alt Problem 2.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre yaşam doyumları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre yaşam doyumları puanlarına İlişkin Bulgular

Tablo 3 Üniversite öğrencilerinin Cinsiyete Göre Yaşam Doyumlarına İlişkin Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Ölçek	Cinsiyet	Sıra Ortalaması	N
	Kız	361,57	364
	Erkek	299,66	302
	Toplam		666

*Sanat Eğitimi Alan ve Almayan Üniversite Öğrencilerinin Yaşam
Doyum Düzeylerinin Karşılaştırılması*

Tablo 3’de, elde edilen bulgulara göre; cinsiyete göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Kız öğrenciler 361,57 yüksek sıra ortalaması puanına sahip olan gruptur.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre sıra ortalamalarının anlamlı fark taşıyıp taşımadığına ilişkin Mann Whitney U-Testi sonuçları tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4 Üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre yaşam doyumu puanları arasındaki farka ilişkin MannWhitney U-Testi Sonuçları

Yaşam doyumu	
Mann-Whitney U	44745,500
Wilcoxon W	90498,500
Z	-4,138
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000

Tablo 4’e göre Üniversitesi öğrencilerin cinsiyete göre Yaşam doyumu sıra ortalamaları dikkate alındığında aralarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Anlamlı farkın kız öğrencilerin lehine olma durumu, ölçek sıra ortalamalarının kız öğrencilerinin daha yüksek olmasıyla açıklanabilir. (U=44745,500 p<.05).

Alt Problem 3.

Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre yaşam doyumları puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

Bu araştırma sorusunu cevaplamak için verilerin analizinde Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır.

Sanat eğitimi alan Üniversite öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre yaşam doyumları puanlarına İlişkin Bulgular

Tablo 5 Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin sınıf düzeylerine Göre Yaşam Doyumlarına İlişkin Puanlarının Betimsel İstatistikleri

Ölçek	Sınıf	Sıra Ortalaması	N
	1,00	49,36	38
	2,00	62,25	24
	3,00	50,58	19
	4,00	55,67	26
			107

Tablo 5’de, elde edilen bulgulara göre; sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinde sınıf düzeyine göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, üçüncü sınıf sıra ortalamasının bir önceki sınıf düzeyinden daha düşük olduğu görülmektedir. Fakat genel itibariyle birinci sınıfla dördüncü sınıfa kadar yaşam doyumu düzeylerinin sıra ortalamasında yükselme vardır fakat aralarında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin sınıf düzeyine göre sıra ortalamalarının anlamlı fark taşıyıp taşımadığına ilişkin *Kruskall Wallis Testi Sonuçları* tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6 Sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin sınıf düzeyine göre yaşam doyumu puanları arasındaki farka ilişkin *Kruskall Wallis Testi Sonuçları*

Yaşam doyumu	
Ki-Kare	2,862
Df	3
P	,413

*Sanat Eğitimi Alan ve Almayan Üniversite Öğrencilerinin Yaşam
Doyum Düzeylerinin Karşılaştırılması*

Tablo 6'ya göre Sanat eğitimi alan üniversitesi öğrencilerinin sınıf düzeyine göre Yaşam doyumu sıra ortalamaları dikkate alındığında aralarında anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. [$\chi^2 = 2,862$ $p > .05$].

Sonuç

Çalışmada elde edilen veriler doğrultusunda; üniversiteye ve üniversitenin Müzik Bölümüne devam eden öğrenciler arasında 'yaşam doyumu' sıra ortalaması puanlarında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Anlamlı fark sanat eğitimi alan öğrencilerin lehine olmuş yani sanat eğitimi alan öğrencilerin 'yaşam doyumu' düzeylerinin almayanlara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuca varılmasındaki en büyük neden sanat eğitiminin öğrenci üzerindeki yadsınamaz etkisidir. Sanat eğitimi öğrencinin yaratıcılığını geliştirerek hayatı güzellik kavramı üzerinden algılamasını sağlar, böylece kişi yaşamdan doyum ve zevk almanın yeni yollarını keşfeder ve kendini tanır. Literatürde sanat eğitimi alan ve almayan öğrencileri 'yaşam doyumu' kavramı ekseninde inceleyen bir çalışmaya rastlanılmadığı için yukarıdaki bulguyu destekleyecek ya da aksini sunacak herhangi bir veri bulunamamıştır.

Çalışmadan elde ettiğimiz diğer bir bulgu ise; cinsiyet faktörünün 'yaşam doyumu' kavramıyla ilişkisi üzerine olmuştur. Cinsiyet faktörüne göre üniversitesi öğrencilerinin 'yaşam doyumu' sıra ortalamaları dikkate alındığında aralarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Anlamlı fark kız öğrencileri lehine bulunmuştur. İnsanın biyolojisi elbette ki psikolojisini etkilemekte ve ona yön vermektedir. Kadınlar biyolojileri dolayısıyla yeni bir canlıyı dünyaya getirme, ona bakma ve aileyi yönlendirme fitratına sahiptirler. Bu durum yaşama daha bağlı olmayı sağlar. Anne olma vasfı, kadın doğasına has ince bakış açısıyla birleşince kadınların, dolayısıyla kız öğrencilerin yaşamdan zevk alma durumlarını etkiler. Dolayısıyla yaşam doyumu düzeyi bazında kız öğrencilerin, erkek öğrencilerden daha iyi olmasının sebebi yukarıdaki durumla açıklanabilir. Bulgumuzu destekler nitelikteki çalışma ise; Gürsoy (2009)'un 'Üniversite Öğrencilerinin Gestalt Temas Biçimleri ile Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi' konulu yüksek lisans çalışmasıdır. Bu çalışmada da

cinsiyet faktörü ile yaşam doyum düzeyleri arasında ciddi bir farka rastlanmıştır. Ayrıca Gürsoy (2009)'un tezinde aktardığı üzere cinsiyet ve 'yaşam doyum' kavramları arasındaki ilişkide, Dikmen (1995)'in kamu çalışanları üzerinde yaptığı araştırmada kadınların; Deniz ve Yılmaz (2004)'ın üniversite öğrencileri üzerine hazırladıkları bildiride de kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık çıkmıştır.

Aynı zamanda araştırmamızda sınıf düzeyinin yaşam doyum kavramı üzerinde etkisinin olup olmadığı da bir alt problem olarak incelenmiş ve sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin sınıf düzeyine göre 'yaşam doyum'u sıra ortalamaları dikkate alındığında aralarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır. Varılan sonuç yaş almanın, sınıfa göre verilen eğitimin, öğrencilerin yaşamdan aldıkları doyuma etki etmediğini düşündürmektedir. Sanat eğitimi alan öğrenciler açısından düşünüldüğünde, sanat eğitiminin sınıflara göre verilen farklı boyutlarının spesifik etkisinden öte, sanatı tanıtmanın genel olarak yaşam doyuma etkisi olduğu sonucuna varılabilir. Bu sonucu destekler nitelikteki başka bir araştırma da Gürsoy (2009)'un çalışmasıdır. Bu çalışmada sınıf düzeyleri arasında farklılık görülmemiştir. Ayrıca Gençay (2009)'un çalışmasında da anlamlı bir fark bulunmamıştır.. Yukarıdaki bulguların aksine yine Gürsoy (2009)'un aktardığı üzere Deniz ve Yılmaz (2004)'ın bildiri çalışmasında 4. sınıf ve 1. sınıf öğrencileri arasında anlamlı bir fark bulunmuş ve tespit edilen bu fark 4.sınıfların lehine çıkmıştır. Bu araştırmaların dışında Ergin ve arkadaşlarının (2011) 'Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Yaşam Doyumu ve Özbakım Gücü Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler' başlıklı çalışması da Deniz ve Yılmaz (2004)'ı destekler nitelikte olup sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymuştur.

Tüm bulgular ışığında sanat eğitimi alan ve almayan öğrencilerin mukayeseli olarak incelenmesi birçok araştırmacının dikkatini farklı taraflarıyla çekmiş olmasına rağmen sanat eğitimi alan ve almayan öğrencilerin yaşam doyum perspektifi ile incelenmesi ile alakalı eğitim literatürü zengin değildir. 'Yaşam doyum' gibi bireyi birinci derecede etkileyen, sağlıklı bir bireyin sahip olması gereken ve dolayısıyla sağlıklı bireylerden oluşan sağlıklı bir toplumun oluşmasında da katkı sağlayan bu kavram ve sanat eğitimi, çalışmamız

*Sanat Eğitimi Alan ve Almayan Üniversite Öğrencilerinin Yaşam
Doyum Düzeylerinin Karşılaştırılması*

sonuçlarında da birbirleriyle ilgili çıkmışlardır. Günümüzün sürekli değişen Türk eğitim sisteminde, bizzat sanat eğitimi üzerine kurulmuş eğitim kurumları hariç, sanat ve sanat eğitimi hep en asgari şekilde tutulmaktadır. Çalışmamızda ulaştığımız sonuç, sanat eğitiminin ‘yaşam doyumu’ kavramıyla bağlantılı olduğunu göstermiş ve çalışmamızın, okullarda asgari düzeyde verilen sanat eğitiminin artırılması yolunu destekleyen bir inceleme olma özelliğine sahip olmasını sağlamıştır.

Kaynakça

- Artut,K. (2009). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Deniz, M. E. , Yılmaz, E. (2004). *Üniversite Öğrencilerinin Duygusal Zeka Yetenekleri ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişki*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Dikmen, A. A. (1995). *Kamu Çalışanlarında İş Doyumu ve Yaşam Doyumu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ergin, A. , Hatipoğlu, C. ve arkadaşları. (2011). Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Yaşam Doyumu ve Öz-Bakım Gücü Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler. *Pamukkale Tıp Dergisi*.
- Fromm, E. (1994). *Sevgi ve Şiddetin Kaynağı*. Payel Yayınları. İstanbul.
- Gencay, S. (2009). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Umutsuzluk ve Yaşam Doyumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Gürsoy,Ü. (2009) *Üniversite Öğrencilerinin Gestalt Temas Biçimleri İle Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek

- Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.
- Şahin,E. (2010) *İlköğretim Öğretmenlerinde Yaratıcılık, Mesleki Tükenmişlik ve Yaşam Doyumu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Şeker,G (2009) *Lise Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Yetim, Ü. (1993) Life Satisfaction: A studybased on theorganization of personalprojects. *SocIndicRes*.